

Bachelor of Science (B.Sc.) Semester—II (C.B.S.) Examination

SANSKRIT

Compulsory Paper—2

समय: — होरात्रयम्]

[पूर्णाङ्कः — 60

सूचना :—विशेषनिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत ।

1. द्रोणाचार्यः कं श्रेष्ठं शिष्यम् अमन्यत ? किमर्थं च ? 12

अथवा

कौत्सः रघुं प्रति किमर्थम् आगतवान् ? रघुणा तस्य इच्छा कथं पूरिता इति सविस्तरं लिखत ।

2. सारांशं लिखत :— 12
मम भारतं विजयते ।

अथवा

तिलक प्रशसा ।

3. (अ) अनुवादं कुरुत :— 6

यस्यास्ति वित्तं स नरः कुलीनः

स पण्डितः स श्रुतवान् गुणज्ञः ।

स एव वक्ता स च दर्शनीयः

सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ते ।।

अथवा

या पाणिग्रहलालिता सुसरला तन्वी सुवंशोद्भवा

गौरी स्पर्शसुखावहा गुणवती नित्यं मनोहारिणी ।

सा केनापि हृता तया विरहितो गन्तुं न शक्तोऽस्म्यहं

रे भिक्षो तव कामिनी नहि नहि प्राणप्रिया यष्टिका ।।

- (ब) निम्नलिखितं पद्यं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत :— 6

धत्ते भरं कुसुमपत्रफलावलीनां

धर्मव्यथां वहति शीतभवां रुजं च ।

यो देहमर्पयति चान्यसुखस्य हेतोः

तस्मै वदान्यगुरवे तरवे नामोऽस्तु ।।

(1) कुसुमपत्रफलावलीनां भरं कः धत्ते ?

(2) वृक्षः किं किं वहति ?

(3) तरुः कस्य हेतो देहम् अर्पयति ?

(4) तरोः कृते पद्ये किं विशेषणं प्रयुक्तम् ?

(5) अनेन पद्येन कविः कस्य प्रशंसां करोति ?

(6) इदं पद्यं कस्मात् पाठात् गृहीतम् ?

4. टिप्पणी द्वयं लिखत :—

- (i) भर्तृहरिः
- (ii) विष्णुशर्मा
- (iii) डॉ. श्री. भा. वर्णेकरः
- (iv) नीलकण्ठदीक्षितः।

5. वाक्यद्वयस्य ससंदर्भ स्पष्टीकरणं लिखत :—

(अ) तस्मात् पुत्र इति प्रोक्तः पितृन् य पाति सर्वतः।

3

अथवा

स्वधर्मे निधनं श्रेय एवमाह मम प्रियः।

(ब) किं किं न साधयति कलपलतेव विद्या।

3

अथवा

कन्यानिर्माष्टि मन्दिरम्।

(क) अनुरूपं योजयत :

3

अ

ब

(i) रामभरतयोः संवादः

(क) नीलकण्ठदीक्षितः

(ii) कलिविडम्बनम्

(ख) बापूजी अणे

(iii) तिलकप्रशंसा

(ग) वाल्मीकि

(ड) अनुरूपं योजयत :

3

अ

ब

(i) जगन्नाथपण्डितः

(क) नैषधीयचरितम्

(ii) श्रीहर्षः

(ख) मृच्छकटिकम्

(iii) शूद्रकः

(ग) गङ्गालहरी।